

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

IZVJEŠTAJ

**o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom u
Crnoj Gori za 2021. godinu**

Podgorica, novembar 2022. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
1. OSNOVE SADRŽAJA DRŽAVNOG PLANA UPRAVLJANJA OTPADOM	4
2. PRAVNA REGULATIVA.....	5
3. KOMUNALNI OTPAD.....	6
4. POSEBNE VRSTE OTPADA	8
4.1. OTPAD OD PROIZVODA SA PROŠIRENOM ODGOVORNOŠĆU	9
4.2. OTPADNA ULJA ZA PODMAZIVANJE I TEČNOSTI	9
4.3. OTPADNA JESTIVA ULJA I MASTI	9
4.4. GRAĐEVINSKI OTPAD	10
4.5. PCB I OTPAD KOJI SADRŽI PCB	10
4.6. KANALIZACIONI MULJ.....	10
4.7. OTPAD KOJI SADRŽI AZBEST	11
4.8. MEDICINSKI I VETERINARSKI OTPAD.....	11
4.9. OTPAD IZ RUDARSTVA.....	13
4.10. INDUSTRIJSKI OTPAD.....	13
5. JAČANJE EKOLOŠKE SVIJESTI.....	13
6. NEUREĐENA ODLAGALIŠTA	13
KONSTATACIJE	15
PREDLOG ZAKLJUČAKA.....	17
PRILOG 1 Upravljanje komunalnim otpadom u 2021. godini	18
PRILOG 2 Tabela sa procijenjenim količinama posebnih vrsta otpada u Crnoj Gori i prikaz količina otpada koji se generiše, sakuplja, selektuje i obrađuje (2013. godina).....	19
PRILOG 3 Izvještaj o finansiranju projekata nevladinih organizacija u 2021-oj godini	20
PRILOG 4 Popis neuređenih odlagališta sa podacima o lokacijama, opisom otpada i procjenama količina.....	22

UVOD

Shodno članu 25 stav 1 Zakona o upravljanju otpadom („Službeni list CG“, broj 64/11 i 39/16) i Pravilnika o bližem sadržaju i načinu podnošenja godišnjih izvještaja o sprovođenju planova upravljanja otpadom („Službeni list CG“, br. 53/12), Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je pripremio Izvještaj o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom za 2021. godinu.

Za realizaciju Zakona o upravljanju otpadom i podzakonskih akta, kao i realizaciju aktivnosti predviđenih državnim i lokalnim planovima upravljanja otpadom nadležni su: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma, Agencija za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Agencija), Uprava za inspeksijske poslove, Nacionalna jedinica za implementaciju projekata iz oblasti komunalnih djelatnosti i zaštite životne sredine „Procon“ doo, jedinice lokalnih samouprava i druge institucije koje se bave poslovima upravljanja otpadom.

Ovaj izvještaj je izrađen na osnovu dostavljenih informacija od jedinica lokalne samouprave, nadležnih institucija u oblasti upravljanja otpadom, pravnih lica i preduzetnika koji obavljaju poslove upravljanja otpadom.

Zbog kašnjenja donošenja novog Državnog plana, a na osnovu Zakona o upravljanju otpadom, produžena je primjena postojećeg Državnog plana i lokalnih planova.

1. OSNOVE SADRŽAJA DRŽAVNOG PLANA UPRAVLJANJA OTPADOM

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom (u daljem tekstu: Zakon) u Crnoj Gori, upravljanje otpadom sprovodi se u skladu sa Državnim planom upravljanja otpadom (u daljem tekstu: Državni plan) i lokalnim planovima upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom (u daljem tekstu: lokalni plan). Državni plan objavljen je u Službenom listu Crne Gore („Službeni list CG“, br. 74/15 od 23.12.2015. godine, 35/18 od 29.05.2018). Državni plan, na predlog Ministarstva nadležnog za poslove životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo), donosi Vlada, za period koji nije kraći od pet godina i može da se mijenja i dopunjava po potrebi. Sadržaj Državnog plana propisan je u Zakonu o upravljanju otpadom.

Akcionim planom za sprovođenje Državnog plana definisani su ciljevi i zadaci utvrđeni u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom, obavezama Crne Gore kao kandidata za članstvo u EU i trenutnim stanjem u pogledu ostvarenih rezultata u oblasti upravljanja otpadom, a koji se odnose na:

- unaprjeđenje postojećeg zakonodavno-pravnog sistema na državnom i lokalnom nivou;
- uspostavljanje planskog okvira na lokalnom nivou;
- unaprjeđenje sistema upravljanja otpadom, uvođenje odvojenog sakupljanja otpada;
- obezbjeđivanje tehničke podrške u pogledu konsultacija i izrade neophodnih studija i tehničke dokumentacije;
- obezbjeđivanje tehničke podrške u izgradnji potrebne infrastrukture.

U Državnom planu dati su specifični ciljevi koji se odnose na komunalni otpad, posebne tokove i opasni otpad.

- Komunalni otpad -

U Državnom planu za upravljanje komunalnim otpadom poseban akcenat je dat: primarnoj selekciji, kroz uspostavljanje sistema primarne selekcije na principu dvije kante „suva“ i „mokra“, uspostavljanju sakupljačke mreže u seoskim naseljima, izgradnji reciklažnih dvorišta, transfer stanica, nabavci nedostajuće opreme za sakupljanje reciklabilnih materijala, jačanju kapaciteta komunalnih preduzeća, intenzivnijim aktivnostima u domenu jačanja javne svijesti, unaprijeđenju odnosa javnih komunalnih preduzeća i stanovništva inteziviranjem aktivnosti ovih preduzeća u domenu animacije stanovništva, uspostavljanju odgovarajuće evidencije o tokovima otpada, smanjenju količine otpada koji se odlaže na deponijama, i dr.

Vlada Crne Gore je 4. maja 2018. godine donijela Odluku o dopunama Državnog plana kojom je utvrđeno formiranje četiri centra za upravljanje otpadom. Ovom odlukom, u Crnoj Gori predviđena su četiri centra za upravljanje otpadom radi poboljšanja upravljanja otpadom u Crnoj Gori:

- Centar Podgorica, sa kapacitetom da može prihvatiti otpad iz prijestonice Cetinje, opštine Danilovgrad i drugih opština,
- Centar Nikšić, sa kapacitetom da može prihvatiti otpad iz opština Plužine i Šavnik i drugih opština,
- Centar Bijelo Polje, sa kapacitetom da može prihvatiti otpad iz opština Mojkovac, Kolašin, Pljevlja, Žabljak, Berane, Rožaje, Plav, Andrijevića, Gusinje, Petnjica i drugih opština,
- Centar Bar, sa kapacitetom da može prihvatiti otpad iz opština Ulcinj, Herceg Novi, Kotor, Tivat, Budva i drugih opština.

- Posebne vrste otpada -

Za posebne vrste otpada najvažnija je kvalitetna organizacija njegovog sakupljanja, privremenog skladištenja i predaja ovlaštenim reciklerima. U tom pravcu potrebno je na odgovarajući način uspostaviti sistem upravljanja: otpada od električne i elektronske oprema, otpadnih vozila, otpadnih guma, otpadnih baterija i akumulatora, otpadnih ulja za podmazivanje i tečnosti, otpadnih jestivih ulja i masti, otpadne ambalaže, građevinskog otpada, otpada koji sadrži azbest, PCB i otpada koji sadrži PCB, kanalizacionog mulja, medicinskog, veterinarskog otpada i otpada iz rudarstva. U vezi sa prethodno navadenim veoma je značajno unaprijediti izvještavanje zvaničnih institucija o količinama otpada koje se proizvode u svim oblastima funkcionisanja društva.

– Opasni otpad –

U pogledu upravljanja opasnim otpadom, moraju se stvoriti uslovi za ostvarivanje pretpostavki za evidentiranje ovog otpada, odnosno izradu katastra opasnog otpada, sprovođenjem mjera karakterizacije i kategorizacije otpada, obezbjeđivanje i označavanje lokacija na kojima je uskladišten opasan otpad, obezbjeđenjem uslova u cilju njegovog zbrinjavanja, remedijacija degradiranih prostora nakon zbrinjavanja otpada.

2. PRAVNA REGULATIVA

Krovni normativni akt kojim se reguliše oblast upravljanja otpadom je Zakon o upravljanju otpadom, na osnovu kojeg je objavljeno u Službenom listu Crne Gore trideset pet podzakonskih akata i 18 akata jedinaca lokalnih samouprava koje se odnose na način odvojenog sakupljanja komunalnog otpada. Najvažnije aktivnosti Direktorata za upravljanje otpadom i komunalni razvoj u 2021. godini su izrada:

- Predloga zakona o upravljanju otpadom;
- Nacrta uredbe o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i detaljnom sadržaju zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i rada tog sistema, uključujući i obaveze o godišnjim količinama otpadnih guma koje se moraju preuzeti, obraditi, preraditi i reciklirati;
- Nacrta uredbe o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda i detaljnijom sadržaju podataka koji se vode u registru proizvođača električne i elektronske opreme i načinu vođenja tog registra, detaljniji sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme i rada tog sistema i godišnje količine otpada od električne i elektronske opreme koje se moraju preraditi i reciklirati, uključujući i otpad od električne i elektronske opreme koja se isporučuje iz drugih država putem internet prodaje.
- Predloga Sektorske analize za utvrđivanje predloga prioritetnih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2022. godini.

Tokom 2021. godine sprovedene su aktivnosti na izradi Predloga zakona o upravljanju otpadom, podzakonskih akata na osnovu pomenutog zakona, a planirane su aktivnosti na izradi novog Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2023-2028. godina.

Uprava za inspeksijske poslove, odnosno ekološka inspekcija je jedna od najvažnijih karika za sprovođenje Zakona o upravljanju otpadom i podzakonskih akata donešenih na osnovu tog zakona. U ekološkoj inspekciji je popunjeno sedam mjesta uključujući i mjesto glavnog inspektora, iako je sistematizovano sedamnaest mjesta.

U Izvještaju o radu Uprave za inspekcijske poslove navedeno je sljedeće:

- D.o.o. „Ekomedika” vrši preuzimanje, sakupljanje i obradu medicinskog otpada u Crnoj Gori. Za postrojenja za obradu medicinskog otpada koja se nalaze u Beranama i Podgorici, shodno programu praćenja uticaja na životnu sredinu, urađen je monitoring na način što su izvršena mjerenja kvaliteta ispusnih voda iz sistema za prečišćavanje vode koja nastaje nakon tretmana medicinskog otpada, a prije otpuštanja u kanalizacioni sistem, ispitivanje kvaliteta vazduha na ventilacionom ispustu, kao i na provjeru efikasnosti sterilizacije na konvertorima. Svi parametri koji su bili predmet kontrole u okvirima su graničnih vrijednosti.
- Po rješenju ekološke inspekcije izvršena je predaja zaostalih hemikalija iz procesa proizvodnje, oko 5 tona, iz magacina AD “Dekor” Rožaje u stečaju, ovlašćenom sakupljaču otpada radi trajnog zbrinjavanja, D.o.o. “ECO Štit” Podgorica.
- D.o.o. “Hemosan” Bar, pored uobičajnih poslova sakupljanja, trgovine i prerade otpada, u 2021. godini, shodno ugovoru sa “ENI Montenegro BVdsd” Podgorica, vršilo je preuzimanje, preradu i zbrinjavanje otpada koji je nastao u toku istražnih bušenja radi nalaženja ugljovodonika u podmorju. Najveći dio tog otpada čini mulj od bušenja, zemlja i kamen koji su pomiješani sa isplakom koja sadrži barit. Sva ispitivanja koja su pratila navedeni proces pokazalu su da otpad nije opasan.

3. KOMUNALNI OTPAD

Upravljanje komunalnim otpadom je izvorna nadležnost jedinice lokalne samouprave i obavlja se na način što se komunalni otpad odlaže na sanitarnim deponijama, privremeno skladišti na lokacijama za privremeno skladištenje komunalnog otpada, odlaže se na gradskim neuređenim odlagalištima i manjim dijelom se selektivno odvaja za ponovnu upotrebu i recikliranje.

Iz dostavljenih podataka evidentno je da na nivou jedinica lokalnih samouprava ne postoji usaglašena metodologija za proračun stope pokrivenosti uslugama upravljanja komunalnim otpadom.

Na osnovu godišnjih izvještaja o realizaciji lokalnih planova o upravljanju komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom dostavljenih Ministarstvu, godišnjih izvještaja o otpadu koji se dostavljaju Agenciji u 2021. godini i podataka od relevantnih sakupljača i proizvođača otpada, sačinjen je Prilog 1. Upravljanje komunalnim otpadom.

Iz navedenih podataka može se konstatovati:

- da je u planskom periodu sakupljeno 280.452 tone komunalnog otpada od strane komunalnih preduzeća,
- na sanitarnim deponijama u Podgorici i Baru odloženo je 158.549 tona komunalnog otpada (56,53%),
- privremeno je uskladišteno 57.401 tona komunalnog otpada, u skladu sa članom 78 Zakona o upravljanju otpadom,
- primarnom i sekundarnom selekcijom za ponovnu upotrebu i reciklažu komunalna opštinska preduzeća odvojila su 4.732 tone (papir, plastiku, metal i staklo),
- ako analiziramo reciklabilni otpad od papira, kartona, plastike i metala iz komunalnog otpada koga ima 4.732 tone, 23.400 tona sakupljene ambalaže od strane pravnih lica i 15.477 tona “zelenog” otpada dolazimo do procenta od 14,35% odvojeno sakupljenog otpada za reciklažu, odnosno $(23.400+4.732+15.477)/(280.452 +23.400)*100=14,35\%$.

Kratak pregled upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom u Crnoj Gori po opštinama:

1. **Andrijevića:** u toku je izgradnja transfer stanice. Ova opština raspolaže privremenim skladištem komunalnog otpada „Sućeska“. Ne primjenjuje se lokalna odluka koja se odnosi na odvojeno sakupljanje otpada. Nije uspostavljen sistem odvojenog sakupljanja otpada.
2. **Bar:** na teritoriji opštine Bar nalazi se sanitarna deponija „Možura“ na kojoj se odlaže otpad sa teritorija opština: Bar, Ulcinj, Budva, Tivat i Kotor. Lokalna odluka koja se odnosi na odvojeno sakupljanje otpada se djelimično primjenjuje. Obezbijeđena je lokacija za reciklažno dvorište i urađena je tehnička dokumentacija. Urađena je studija izvodljivosti za centar za selektivno sakupljanje otpada. Za kompostanu je urađena studija izvodljivosti sa idejnim rješenjem. Nije određena lokacija za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada. U izvještaju je navedeno da je sanirano devet manjih neuređenih odlagališta od kojih nijedno nije bilo navedeno u izvještaju za 2020 godinu.
3. **Berane:** Privremeno skladište komunalnog otpada „Rujišta“ nalazi se 25 km od grada, sa nepristupačnim, neasvaltiranim pristupnim putem. Raspisan je tender za izgradnju reciklažnog dvorišta sa sortirnicom. Postojanje velikog broja neuređenih odlagališta predstavlja veliki problem za rad komunalnog preduzeća. I pored redovnog čišćenja velikog broja neuređenih odlagališta ponovo se stvaraju.
4. **Bijelo Polje:** Lokacija za privremeno skladištenje komunalnog otpada „Dobrakovo“ nalazi se 16 km od grada. Ne vrši se odvojeno sakupljanje komunalnog otpada, niti se vrši njegovo mjerenje.
5. **Budva:** sakupljeni miješani komunalni otpad se odvozi na sanitarnu deponiju „Možura“ u Baru. Odvojeno se sakuplja i presuje mala količina papira i kartona (469 tona). Nijesu dostavljeni podaci o kabastom i zelenom otpadu.
6. **Glavni grad Podgorica:** ima najrazvijeniju infrastrukturu za upravljanje otpadom u našoj zemlji, sanitarnu deponiju „Livade“ sa reciklažnim centrom gdje se vrši sekundarna selekcija komunalnog otpada, sedam reciklažnih dvorišta i dobru pokrivenost komunalnim uslugama, sa razvijenom mrežom polupodzemnih i klasičnih kontejnera. Glavni grad je preduzeo aktivnosti na izgradnji biokompostane i u tu svrhu izrađena je studija izvodljivosti.
7. **Danilovgrad:** sakupljeni miješani komunalni otpad se odvozi na sanitarnu deponiju „Livade“ u Podgoricu. Odvojeno se sakuplja zeleni otpad koji se dalje ne tretira na adekvatan način. Već duži niz godina je napravljen plato za reciklažno dvorište, ali oprema nije nabavljena.
8. **Žabljak:** raspolaže reciklažnim centrom, ali odluka koja se odnosi na odvojeno sakupljanje komunalnog otpada se ne primjenjuje.
9. **Kolašin:** posjeduje privremeno skladište za komunalni otpad „Bakovići“, primjenjuje odluku o odvojenom sakupljanju komunalnog otpada. Završetkom izgradnje transfer stanice za otpad za Mojkovac i Kolašin steći će se uslovi da se ovo privremeno skladište komunalnog otpada zatvori i sanira.
10. **Kotor:** raspolaže transfer stanicom na kojoj se vrši sekundarna selekcija komunalnog otpada, nakon čega se preostali miješani otpad odvozi na deponiju „Možura“ u Bar. Primjenjuje se odluka o načinu odvojenog sakupljanja komunalnog otpada i vrši se odvojeno sakupljanje reciklabilnih frakcija. Ova opština upravlja kompostanom gdje se značajne količine zelenog otpada obrađuju ali nisu dostavljene količine. Kompostana je predviđena za četiri opštine, Kotor, H.Novi, Budva i Tivat, ali instalirani kapaciteti nijesu dovoljni tako da se tretira samo otpad iz Opštine Kotor.
11. **Mojkovac:** završena je izgradnja transfer stanice i reciklažnog dvorišta i urađen je glavni projekat sanacije privremenog skladišta komunalnog otpada Zakršnica-Podbišće. Transfer stanica je

- predviđena za opštine Mojkovac i Kolašin. Realizacijom ovog projekta stekli su se uslovi da zaživi sistem odvojenog sakupljanja komunalnog otpada na odgovarajući način.
12. **Nikšić:** vrši odlaganje otpada na nelegalnom odlagalištu „Mislov do“. Ovo je jedina opština koja nije donijela lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom, a ne vrši se ni odvojeno sakupljanje komunalnog otpada.
 13. **Plav:** miješani komunalni otpad se odvozi na privremeno skladište komunalnog otpada „Martinoviće“ u Gusinje. Iako je instalirano reciklažno dvorište sa sortirnicom i na taj način su se stekli uslovi za primjenu lokalne odluke u vezi odvojenog sakupljanja komunalnog otpada nijesu dostavljeni podaci o sakupljenim količinama reciklabilnog otpada.
 14. **Gusinje:** miješani komunalni otpad se odvozi na lokaciju za privremeno skladištenje komunalnog otpada „Martinoviće“.
 15. **Pljevlja:** miješani komunalni otpad se odvozi na lokaciju za privremeno skladištenje komunalnog otpada „Jagnjilo“.
 16. **Plužine:** miješani komunalni otpad se odvozi na sanitarnu deponiju „Livade“ u Podgoricu.
 17. **Cetinje:** miješani komunalni otpad se odvozi na sanitarnu deponiju „Livade“ u Podgoricu
 18. **Rožaje:** opština raspolaže lokacijom za privremeno skladištenje komunalnog i građevinskog otpada „Mostina“. Nijesu dostavljeni podaci o sakupljenim količinama reciklabilnog otpada.
 19. **Tivat:** vrši se odvojeno sakupljanje komunalnog otpada, a preostali miješani se odvozi na sanitarnu deponiju „Možura“ u Bar. Kabasti i zeleni otpad se odvojeno sakupljaju i obrađuje.
 20. **Ulcinj:** miješani komunalni otpad se odvozi na sanitarnu deponiju „Možura“ u Bar. Ne vrši se odvojeno sakupljanje komunalnog otpada.
 21. **Herceg Novi:** već duži period funkcioniše sistem odvojenog sakupljanja komunalnog otpada. Opština upravlja transfer stanicom, a miješani komunalni otpad se odvozi na lokaciju za privremeno skladištenje komunalnog otpada „Ubli-Tisove grede“.
 22. **Šavnik:** miješani komunalni otpad se odvozi na sanitarnu deponiju „Livade“ u Podgoricu.
 23. **Petnjica:** sakupljanje komunalnog otpada vrši komunalno preduzeće iz Rožaja i odvozi na privremeno skladište „Mostina“ u Rožaje. U toku su radovi na izgradnji reciklažnog dvorišta. Projekat realizovan iz sredstava IPA fonda, prekogranična saradnja Crna Gora-Kosovo.
 24. **Tuzi:** 1.12.2018. godine postala samostalna opština. Lokalnim planom Glavnog grada pokrivena je i teritorija Opštine Tuzi. Sakupljeni miješani komunalni otpad odvoze na Deponiju „Livade“ Podgorica.

U izvještajnom periodu realizovan je IPA projekat „Podrška pripremi projekata za sektor životne sredine i klimatskih promjena, Crna Gora“, koji podrazumijeva isporuku jedanaest presa za baliranje otpada, 38 kontejnera zapremine 5m³ i 1209 kontejnera od 1,1m³, za sve opštine u Crnoj Gori. Vrijednost ovog projekta je 430.000 eura.

4. POSEBNE VRSTE OTPADA

Pod pojmom posebne vrste otpada, u Zakonu o upravljanju otpadom podrazumijeva se: otpad od električnih i elektronskih proizvoda, otpadna vozila, otpadne gume, otpadne baterije i akumulatore, otpadna ulja za podmazivanje i tečnosti, otpadna jestiva ulja i masti, otpadna ambalaža, građevinski otpad, otpad koji sadrži azbest, PCB otpad, kanalizacioni mulj, medicinski, veterinarski i otpad iz rudarstva. Za svaku od ovih vrsta otpada, Zakonom se jasno predviđaju obaveze i odgovornosti onoga ko njime upravlja.

4.1. OTPAD OD PROIZVODA SA PROŠIRENOM ODGOVORNOŠĆU

U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom, proširena odgovornost proizvođača (uvoznika) se odnosi na: električne i elektronske proizvode (EE-proizvode), vozila, baterije i akumulatora, gume i ambalažu.

U Državnom planu prikazane su procijenjene godišnje vrijednosti količina proizvoda za koje je propisana obaveza proširene odgovornosti njihovih proizvođača i/ili uvoznika, kao i procijenjene vrijednosti količina otpada koji se generiše od takvih proizvoda. Ovi podaci su prikazani su u Prilogu 2.

Tokom 2021. godine, sakupljeno je i pripremljeno za ponovnu upotrebu i reciklažu ili izvezeno:

- 106 tona ambalažnog opasnog otpada sa apsorbentima (doo "Hemosan" Bar);
- 1.825 tona zauljane vode + 26t mulja iz separatora (doo "Hemosan" Bar);
- 333 tona otpadnog motornog ulja (doo "Hemosan" Bar);
- 26 tona opasnih hemikalija (doo "Hemosan" Bar);
- 604 tona opasnog otpada od EE opreme (doo "Hemosan" Bar);
- 26 tona opasnog građevinskog otpada (doo "Hemosan" Bar);
- 160 tona opasnog otpada nastao mehaničkim tretmanom otpada (sortiranjem i kompaktiranjem);
- 577 tona smole za jonoizmjenjivače (doo "Terna CG" Kotor);
- 317.847 tona otpada iz termičkih procesa (Elektroprivreda CG).

Treba naglasiti da je u mnogim crnogorskim preduzećima i institucijama organizovano odvojeno sakupljanje papirne, kartonske i plastične ambalaže. Prema podacima dostavljenim iz Agencije za zaštitu životne sredine, pravna lica su proizvela i odvojeno sakupila oko 23.400 tone ambalažnog otpada (8.700 tona papira i kartona i 14.700 tona plastike). Najveći dio ovog otpada nalazi se uskladišteno kod proizvođača.

Iako su pojedina privredna društva upisana u registar sakupljača otpadnih guma, za sada se nema informacija o aktivnostima na upravljanju ovom vrstom otpada.

Za obezbjeđivanje podataka za ove vrste otpada veoma je važno uspostavljanje informacionog sistema koji je detaljnije razrađen kroz Predlog zakona u upravljanju otpadom, čije je donošenje planirano za prvu polovinu 2023. godine.

4.2. OTPADNA ULJA ZA PODMAZIVANJE I TEČNOSTI

Zabranjeno je ispuštanje otpadnih ulja za podmazivanje i tečnosti u vode, na zemljište ili u zemljište, a njihov imalac je dužan da ih sakuplja odvojeno, kao i da ih ne miješa sa drugim vrstama otpada, a ukoliko je tehnički izvodljivo da obezbijedi njihovo regenerisanje.

U izvještajnom period Preduzeće „Hemosan“ d.o.o. iz Bara je sakupilo 1.825 tona zauljane vode + 26 tona mulja iz separatora.

4.3. OTPADNA JESTIVA ULJA I MASTI

U skladu sa članom 52a Zakona o upravljanju otpadom, zabranjeno je ispuštanje otpadnih jestivih ulja i masti, koje nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima sa više od 20

sjedećih mjesta, u kanalizacionu mrežu i kontejnere, odnosno posude za sakupljanje otpada, na javnim površinama, zemljištima i/ili u zemljište i vode.

Imalac otpadnog jestivog ulja i masti dužan je da otpadna jestiva ulja i masti sakuplja odvojeno od drugih vrsta otpada i da ih preda ovlašćenom sakupljaču.

Tokom 2021. godine, sakupljeno 274 tona otpadnog jestivog ulja, a izvezeno je 186 tona na dalju obradu.

4.4. GRAĐEVINSKI OTPAD

U izvještajnom periodu sakupljeno je 18.493t tona neopasnog građevinskog otpada, i to: u Beranama 1.200 tona, u Podgorici 2.537 tona, u Herceg Novom 92 tone, u Baru 5.295 tona, u Pljevljima 5.766 tona, u Danilovgradu 810 tona, u Kolašinu 300 tona, u Tivtu 18 tona, u Cetinju 2.567 tona. Nije navedeno na koji način se dalje upravljalo sa ovim otpadom.

Ostale JLS nisu dostavile podatke o upravljanju neopasnim građevinskog otpada, posebno u dijelu koji se odnosi na primjenu člana 78a Zakona o upravljanju otpadom.

Iz podataka kojima raspolaže Agencija za zaštiti životne sredine, može se istaći da je doo Crna Gora put sakupila 51.483 tona neopasnog građevinskog otpada.

4.5. PCB I OTPAD KOJI SADRŽI PCB

Projekat "Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje otpadom koji sadrži PCB u Crnoj Gori", implementira kancelarija Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u saradnji sa Ministarstvom sredstvima Globalnog fonda za životnu sredinu (GEF) i projektnih partnera (Crnogorski elektrodistributivni sistem – CEDIS, UNIPOM /KAP, Luka Bar, Rudinik uglja Pljevlja, Port of Adria, Željeznica Crne Gore itd.). Cilj projekta je identifikacija, zbrinjavanje i trajno odstranjivanje opreme i otpada kontaminiranih polihlorovanim bifenilima (PCB) iz životne sredine čime će biti riješen značajan ekološki problem u državi.

Tokom 2021. godine je urađena dekontaminacija opreme sa niskim stepenom kontaminacije, dekontaminirano je 59 transformatora (oko 80 tona) i vraćeno vlasniku na dalju upotrebu, a 305 tona visoko kontaminirane opreme i otpada je trajno zbrinuto. Ovaj projekat je počeo sa implementacijom 2017 i planiran da traje do 2021, ali je produžen do kraja 2022. godine.

4.6. KANALIZACIONI MULJ

U Crnoj Gori su u izvještajnom periodu bila u funkciji sljedeća postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda: u Beranama, Budvi, Žabljaku, Mojkovcu, Nikšiću, Podgorici, Pljevljima, Tivtu, Herceg Novo mi Šavniku i dva mala sistema na Skadarskom jezeru i jedan na Jazu u Budvi.

Mulj koji predstavlja višak i potrebno ga je ukloniti iz procesa podliježe tretmanima stabilizacije, solidifikacije i dehidratacije. Nakon gravitacionog taloženja višak mulja se izdvaja u rezervoaru za mulj zapremine 1500m³, gdje se drži u anaerobnim uslovima do dva dana. Prije njegove dehidratacije na komornim filter presama, mulj se tretira solima gvoždja i krečnim mlijekom. Tako stabilizovan mulj se obezvodnjava na filter presama i nakon toga se dobija muljna pogača stepena suvoće 34% i više.

Kanalizacioni mulj se uglavnom skladišti u krugu postrojenja, njegova primjena je definisana Zakonom o upravljanju otpadom i Pravilnikom o bližim uslovima koje treba da ispunjava komunalni kanalizacioni mulj, količine, obim, učestalost i metode analize komunalnog kanalizacionog mulja za dozvoljene namjene i uslovima koje treba da ispunjava zemljište planirano za njegovu primjenu („Službeni list CG“, br. 89/09).

Shodno ovim propisima obrađeni kanalizacioni mulj se može koristiti za rekultivaciju zemljišta, u poljoprivredne svrhe, uz propisane uslove kvaliteta i količine i prethodno dobijenu saglasnost Agencije.

Takode, u postojećoj zakonskoj regulativi propisana je mogućnost korišćenja obrađenog kanalizacionog mulja za sanaciju neuređenih odlagališta otpada i drugih sličnih prostora koja treba privesti namjeni, za pošumljavanje, za energetske svrhe i na deponijama kao prekrivni sloj, kao i mogućnost odlaganja na deponijama.

4.7. OTPAD KOJI SADRŽI AZBEST

Upravljanje otpadom koji sadrži azbest propisano je Zakonom o upravljanju otpadom, Pravilnikom o načinu pakovanja i odstranjivanja otpada koji sadrži azbest ("Službeni list Crne Gore", broj 11/13) i Pravilnikom o postupanju sa građevinskim otpadom, načinu i postupku prerade građevinskog otpada, uslovima i načinu odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 50/12). U Državnom planu upravljanja otpadom je navedeno da je potrebno organizovati zamjenu azbestnih materijala gde god je to moguće i uspostaviti sistem organizovanog sakupljanja otpada od azbestnih materija.

Pokrenut je Projekat zamjene azbestno-cementnih cijevi u vodovodnim sistemima. Udruženje vodovoda je uz podršku UNDP –ja izradilo projektne zadatke za izradu glavnog projekta zamjene pomenutih cijevi u sljedećim jedinicama lokalne samouprave: Glavni grad Podgorica, Prijestonica Cetinje, opštine: Andrijevića, Bar, Berane, Bijelo Polje, Budva, Danilovgrad, Gusinje, Žabljak, Kolašin, Kotor, Mojkovac, Nikšić, Plav, Pljevlja, Rožaje, Tivat, Ulcinj, Herceg Novi i Šavnik.

Ovaj projekat je uvršten na Jedinственu listu prioritетnih projekata i na taj način su stvoreni uslovi za njegovo finansiranje od strane međunarodnih finansijskih institucija i donatora.

4.8. MEDICINSKI I VETERINARSKI OTPAD

Osnovni izvori nastajanja medicinskog otpada su: bolnice, domovi zdravlja, stanice za dijalizu i centri za hemodijalizu (uključujući i kućnu hemodijalizu), medicinski istraživački instituti, jedinice za doniranje krvi i banke krvi, biohemijske, mikrobiološke i imunološke laboratorije, laboratorije za medicinsku genetiku, laboratorije za reprodukciju, instituti za patologiju, institucije za medicinsku prevenciju i rehabilitaciju, starački domovi, apoteke, zubne klinike i laboratorije za zubnu tehniku, privatne zdravstvene ustanove, centri za akupunkturu, mrtvačnice i dr.

Izveštajem za 2021. godinu obuhvaćeni su proizvođači medicinskog otpada - zdravstvene ustanove čiji je osnivač država: osamnaest domova zdravlja, sedam opštih bolnica, tri specijalne bolnice, Klinički centar Crne Gore, Zavod za hitnu medicinsku pomoć, Zavod za transfuziju krvi, Institut za javno zdravlje i ZU Apoteke Crne Gore „Montefarm“.

Približna procjena troškova za implementaciju i sprovođenje predloženih mjera za uspostavljanje sistema za upravljanje medicinskim otpadom u zdravstvenim ustanovama u Crnoj Gori je predstavljena Akcionim planom. U tom pravcu, Ministarstvo zdravlja je odredilo lice za sprovođenje ovog plana, koje vrši

upoređivanje podataka iz izvještaja o proizvedenim količinama otpada iz zdravstvenih ustanova sa količinama preuzetog i obrađenog medicinskog otpada.

Zdravstvene ustanove su na propisanim obrascima Ministarstva zdravlja, u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom i Pravilnikom o klasifikaciji otpada i katalogu otpada, u 2021. godini dostavljale mjesečne izvještaje o količini proizvedenog medicinskog otpada kao i godišnji izvještaj o otpadu proizvođača otpada, koje je osoba zadužena za analizu stanja, redovno pratila i ažurirala u protekloj godini.

Otpad pod šifrom: 18 01 01 - oštri predmeti (igle, braunile, lancete, skalpeli, špricevi, testerice, konektori za igle, insulinska penkala, insulinski špricevi i igle, igle za hemodijalizu, upotrijebljene/oštećene ampule i polomljeni flakoni), osim 18 01 03, 18 01 03 - infektivni otpad-otpad čije je sakupljanje i odlaganje podvrgnuto specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije i 18 01 04 - potencijalno infektivni otpad - otpad čije sakupljanje i odlaganje nije povdrgnuto specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije (rublje, zavoji od gipsa, posteljina, odjeća za jednokratnu primjenu, platno, pelene).

Ministarstvo zdravlja je za preuzimanje ove vrste medicinskog otpada zaključilo koncesioni ugovor sa Konzorcijumom OMP Ekomedika, koji čine Privredno društvo Ekomedika iz Podgorice i italijanska firma Officine Meccaniche Perjani Srl Vinovo. Takođe, u cilju praćenja realizacije Plana upravljanja otpadom, donijet je Protokol br. 2 o administrativno - tehničkoj implementaciji ugovora sa JZU, čije su potpisnice, Ministarstvo zdravlja, zdravstvene ustanove kojima je osnivač država i Konzorcijum pod zajedničkim nazivom OMP Ekomedika.

Protokolom je regulisano preuzimanje otpada pod šiframa: 18 01 01 (oštri predmeti, osim 18 01 03), 18 01 03 (otpad čije je sakupljanje i odlaganje podvrgnuto specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije) i 18 01 04 (otpad čije sakupljanje i odlaganje nije povdrgnuto specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije (rublje, zavoji od gipsa, posteljina, odjeća za jednokratnu primjenu, platno, pelene).

Lice odgovorno za upravljanje otpadom u zdravstvenoj ustanovi predaje proizvedeni i sakupljeni otpad ovlaštenom licu Koncesionara, a podatke unosi u tabelu Evidencije o predatom otpadu obrađivaču otpada. Preuzimanje otpada vrši se prema međusobno usaglašenoj vremenskoj dinamici između zdravstvene ustanove i Koncesionara.

Koncesionim elaboratom za upravljanje medicinskim otpadom, projektovana je godišnja količina otpada od 654 tona. U 2021. godini koncesionar je sakupio i obradio 656 tona medicinskog otpada, i to 26t - 18 01 01, 615t - 18 01 03*, 11t - 18 01 04, 4t - 18 02 02.

Uzimajući u obzir činjenicu da je tokom 2021. godine zdravstveni sistem dodatno opteretila epidemiološka situacija, koja je iziskivala upotrebu lične zaštitne opreme tokom rada zdravstvenih radnika (jednokratni kombinezoni/mantili, kecelje, maske, rukavice, kaljače i dr.), jasno je da je navedena vrsta iskorišćene opreme, koja se smatra infektivnim otpadom, uticala na povećanu količinu stvorenog otpada pod šifrom 18 01 03* klasifikovanog u Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada. Takođe je od samog početka epidemije zbog liječenja pacijenata povećana količina medicinskog otpada, jer su na dnevnom nivou opšte bolnice imale povećan broj hospitalizovanih pacijenata. Evidencija količina obrađenog medicinskog otpada u privatnim zdravstvenim ustanovama vodi se u Ministarstvu zdravlja samo na osnovu podataka koje dostavlja koncesionar.

4.9. OTPAD IZ RUDARSTVA

Proizvođač otpada iz rudarstva dužan je da donese plan upravljanja otpadom iz rudarstva i plan za sprječavanje velike nesreće u upravljanju otpadom iz rudarstva. Preradu i/ili zbrinjavanje otpada iz rudarstva može da vrši privredno društvo ili preduzetnik ako ima odgovarajuću opremu, objekat i/ili postrojenje za obradu otpada iz rudarstva i potreban broj zaposlenih, na osnovu dozvole za preradu, odnosno zbrinjavanje otpada iz rudarstva.

Ne raspoložemo podacima o količinama otpada iz rudarstva niti o načinu njegovog daljeg tretmana.

4.10. INDUSTRIJSKI OTPAD

Projekat „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“ se u Crnoj Gori realizuje u saradnji sa Svjetskom bankom, radi sanacije crnih ekoloških tačaka. Kroz navedeni projekat rješavaju se problemi crnih ekoloških tačaka, i to: bivšeg brodogradilišta Bijela, deponiji pepela i šljake Maljevac i flotacionog jalovišta Gradac, Pljevlja. Do sada je utrošeno 32.986.080 eura od 44.700.000 eura ugovorenog iznosa. U izvještajnom period završeni su radovi na remedijaciji jalovišta “Gradac” i deponiji pepela i šljake “Maljevac”.

Sa stanovišta Poglavlja 27, završetkom remedijacije lokacije „Maljevac“ ostvaren je značajan napredak u implementaciji i sprovođenju pravne tekovine EU. Značaj remedijacije posebno je istaknut u pogledu kontrole i sprječavanja daljeg zagađenja opštine Pljevlja.

Kada je riječ o bazenima crvenog mulja i deponiji čvrstog otpada koji se nalazi na lokaciji KAP-a, kroz budžet projekta obezbijedena su sredstva za izradu tehničke dokumentacije za remedijaciju. Do sada je završen Glavni projekat remedijacije, koji je odobren od strane Svjetske banke u skladu sa procedurom, koju sprovodi Agencija za zaštiti životne sredine.

U izvještajnom period obavljen je izvoz grita u Španiju od oko 30.000 tona opasnog grita i 40.000 tona kontaminiranog zemljišta. Treba naglasiti da projekat zatvara 31.3.2023.godine, do kad su sredstva raspoloživa. U 2022-oj godini nastaviće se realizacijom ovog projekta čime će se omogućiti remedijacija deponije čvrstog otpada na lokaciji KAP i rekultivacija kasete I na deponiji Maljevac, dok će dio sredstava biti upotrijebljen za unapređenje regulative iz oblasti upravljanja otpadom i jačanje institucionalnih kapaciteta

5. JAČANJE EKOLOŠKE SVIJESTI

Na jačanju ekološke svijesti radilo se u saradnji sa NVO-ima. Na javnim konkursima za 2021. godinu aplicirale su nevladine organizacije sa 55 projekata, od kojih je 20 finansirano i realizovano. Javni konkursi su se odnosili na problematiku realizovanja sistema odvojenog sakupljanja otpada, kompostiranja otpada i korišćenja plastičnih kesa, sve u cilju jačanja javne svijesti o značaju pravilnog odnosa prema otpadu.

U Prilogu 3 dat je izvještaj o finansiranju NVO u 2021. godini.

6. NEUREĐENA ODLAGALIŠTA

Naslijeđeni nemaran odnos prema otpadu, manjak kulture življenja, pokazuje se na svakom dijelu naše teritorije. Posljedica toga je veliki broj neuređenih odlagališta, obično na vrlo vidnim mjestima, pored puteva, na obalama rijeka i sl.

Podaci o neuređenim odlagalištima različitih veličina, od malih sa nekoliko kubnih metara tzv. „smetlišta“ do „divljih deponija“ sa značajnim količinama otpada sa nekoliko stotina ili hiljada kubnih metara otpada, dobijeni su od jedinica lokalnih samouprava i prikazani su u Prilogu 4.

Uklanjanje i saniranje neuređenih odlagališta je u nadležnosti lokalnih samouprava, koje u najvećoj mjeri nemaju dovoljno kapaciteta u infrastrukturnom i kadrovskom smislu. Komunalna preduzeća ulažu napore na uklanjanju neuređenih odlagališta, ali se ne dugo zatim na istim lokacijama pojavljuju nove količine otpada, najčešće kabastog, zelenog i građevinskog otpada. U cilju rješavanja ovog problema u narednom periodu planira se sprovođenja niza aktivnosti u cilju efikasnijeg inspekciskg nadzora (analiza broja i iznosa novčanih kazni u oblasti upravljanja otpadom, razmatranje uspostavljanja drugih modela inspekciskg nadzora u odnosu na postojeći, i dr.).

Glavni grad Podgorica implementirao je aplikaciju preko interneta koja omogućava građanima da prijavljuju nelegalno odložen otpad na teritoriji Podgorice. Po prijemu i verifikaciji, komunalno preduzeće izlazi na teren i čiste nelegalno odložen otpad, a podnosiocu prijave šalju notifikaciju uz fotografiju očišćene lokacije. Vrijeme potrebno za realizaciju i odgovor na prijavu zavisi od vrste prijave, ali obično nije duže od 2 do 3 dana od dana podnošenja prijave. Aplikacija i pravnim subjektima daje mogućnost registracije i podnošenja prijave – zahtjeva za sklapanje ugovora o besplatnom odvozu ambalažnog otpada, s tim da je opštinsko komunalno preduzeće i prije startovanja aplikacije sa velikim brojem subjekata sklopila ugovore o besplatnom odvozu ambalažnog otpada, čime se u određenoj mjeri utiče na adekvatno upravljanje otpadom i odvojeno sakupljanje ove vrste otpada na prostoru Podgorice.

KONSTATACIJE

1. Ovaj Izvještaj je urađen na osnovu Državnog plana upravljanja otpadom 2015-2020. godine, čija primjena je produžena do donošenja novog. Usvajanje novog Državnog plana planirano je u prvoj polovini 2023. godine.
2. Što se tiče rada na pravnoj regulativi u 2021. godini treba istaći izradu sljedećih akata:
 - Predloga zakona o upravljanju otpadom;
 - Nacrta uredbe o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i detaljnom sadržaju zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i rada tog sistema, uključujući i obaveze o godišnjim količinama otpadnih guma koje se moraju preuzeti, obraditi, preraditi i reciklirati;
 - Nacrta uredbe o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda i detaljnijom sadržaju podataka koji se vode u registru proizvođača električne i elektronske opreme i načinu vođenja tog registra, detaljniji sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme i rada tog sistema i godišnje količine otpada od električne i elektronske opreme koje se moraju preraditi i reciklirati, uključujući i otpad od električne i elektronske opreme koja se isporučuje iz drugih država putem internet prodaje.
 - Predloga Sektorske analize za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2022. godini.
3. Na osnovu dostavljenih podataka, komunalna preduzeća u Crnoj Gori u 2021. godini su sakupila 280.452 tone komunalnog otpada sa kabastim i tzv. „zelenim“ otpadom (15.477 tona „zelenog“ otpada).

Od navedene sakupljene količine, na sanitarnim deponijama u Podgorici i Baru odloženo je 158.549 tona komunalnog otpada. Na lokacijama za privremeno skladištenje, u skladu sa člana 78 sakupljeno je 57.401 tona komunalnog otpada.

Opština Nikšić je na neuređenom odlagalištu „Mislov do“ odložila oko 28.000 tona, otpad se ne mjeri već se procjenjuje količina u jedinicama zapremine. Ova opština jedina u Crnoj Gori nije donijela lokalni plan za upravljanje komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom. U Opštini Bijelo Polje se takode ne mjeri sakupljeni komunalni otpad.

Ako analiziramo reciklabilni otpad od papira, kartona, plastike i metala iz komunalnog otpada koga ima 4.732 tone i 23.400 tona sakupljene ambalaže od strane pravnih lica i tzv. „zelenog“ otpada dolazimo do procenta od 14,35% odvojeno sakupljenog otpada za reciklažu, odnosno $(23.400+4.732)/(280.452 +23.400)*100=14,35\%$.
4. Projektom „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“ u Crnoj Gori rješavaju se problemi crnih ekoloških tačaka, i to: bivšeg brodogradilišta Bijela, deponije pepela i šljake Maljevac i flotacionog jalovišta Gradac, Pljevlja. Do sada je utrošeno 32.986.080 eura od 44.700.000 eura ugovorenog iznosa. U izvještajnom period završeni su radovi na remedijaciji jalovišta „Gradac“ i deponiji pepela i šljake „Maljevac“. Sa stanovišta Poglavlja 27, završetkom remedijacije lokacije „Maljevac“ ostvaren je značajan napredak u implementaciji i sprovođenju pravne tekovine EU. Značaj remedijacije posebno je istaknut u pogledu kontrole i sprječavanja daljeg zagađenja opštine Pljevlja.

5. U izvještajnom periodu realizovan je IPA projekat „Podrška pripremi projekata za sektor životne sredine i klimatskih promjena, Crna Gora“, koji podrazumijeva isporuku jedanaest presa za baliranje otpada, 38 kontejnera zapremine 5m³ i 1.209 kontejnera od 1,1m³, za opštine u Crnoj Gori. Vrijednost ovog projekta je 430.000 eura.
6. Tokom 2021. godine je urađena dekontaminacija opreme sa niskim stepenom kontaminacije, dekontaminirano je 59 transformatora (oko 80 tona) i vraćeno vlasniku na dalju upotrebu, a 305 tona visoko kontaminirane opreme i otpada je trajno zbrinuto. Ovaj projekat je počeo sa implementacijom 2017 i planiran da traje do 2021, ali je produžen do kraja 2022. godine.
7. Kapaciteti JLS i komunalnih preduzeća su limitirajući faktor za uspješnu realizaciju lokalnih planova. U dijelu zakonske obaveze organizovanja odvojenog sakupljanja otpada nijesu ostvareni zadovoljavajući rezultati.
8. Postoji izražen problem u implementaciji čl. 36-38 Zakona o upravljanju otpadom, koji se odnose na sakupljanje i transport otpada, jer određena lica koja nijesu upisana u registar sakupljača, nelegalno sakupljaju reciklabilne frakcije otpada (posebno kartonsku ambalažu) i samim tim umanjuju količine otpada koje može sakupiti komunalno preduzeće. Dodatni problem je što se ove količine ne evidentiraju u skladu sa članom 44 Zakona o upravljanja otpadom.
9. Neophodno je da se pojača rad inspeksijskih organa na državnom i lokalniom nivou.
10. Uprkos preduzetim aktivnostima Ministarstva i velikog broja JLS, popis neuređenih odlagališta nije odraden na adekvatan način. Procjenjuje se da pored popisanih postoji značajan broj neevidentiranih neuređenih odlagališta.
11. JLS nijesu organizovale upravljanje neopasnim građevinskim otpadom u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom.
12. Radi kvalitetnijeg izvještavanja o proizvedenim količinama otpada i uopšte stanja u oblasti upravljanja otpadom, od posebne važnosti je uspostavljanje informacionog sistema i jedinstvene baze podataka za Ministarstvo, Agenciju i Upravu za statistiku.
13. Budući da je evidentan nizak stepen javne svijesti i odgovornosti građana prema otpadu, potrebno je kontinuirano raditi na edukaciji koja se odnosi na ekološke i ekonomske prednosti pravilnog upravljanja otpadom.

PREDLOG ZAKLJUČAKA

1. Vlada Crne Gore je, na sjednici od _____ 2022. godine, razmotrila i usvojila Izvještaj o realizaciji Državnog plana upravljanja otpadom u 2021. godini.
2. Zadužuje se Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, da u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine, uspostavi informacioni sistem i jedinstvenu bazu podataka u oblasti upravljanja otpadom.
3. Zadužuje se Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, da u saradnji sa Upravom za kapitalne projekte i Nacionalnom jedinicom za implementaciju projekata "Procon" doo, pruži podršku jedinicama lokalne samouprave, posebno u sjevernom region, u oblasti upravljanja otpadom.
4. Zadužuje se Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, da u saradnji sa Ministarstvom javne uprave, nastavi saradnju sa nevladinim organizacijama, u cilju jačanja ekološke svijesti.
5. Preporučuje se jedinicama lokalne samouprave da:
 - intenziviraju aktivnosti na odvojenom sakupljanju komunalnog otpada i neopasnog građevinskog otpada, kao i urednijem izvještavanju;
 - preduzmu aktivnosti na određivanju sastava komunalnog otpada;
 - na godišnjem nivou ažuriraju popis neuređenih odlagališta i preduzmu mjere za čišćenje, odnosno sanaciju istih;
 - preduzmu mjere na jačanju ekološke svijesti o pravilnom upravljanju otpadom;
 - o svim preduzetim aktivnostima iz oblasti upravljanja otpadom na godišnjem nivou obavještavaju resorno ministarstvo.

PRILOG 1 Upravljanje komunalnim otpadom u 2021. godini

2021

(podaci o količinama otpada dati su u tonama)

Red br	JLS	Odloženo na deponijama		Privremen uskladišteno čl.78	Odvojeno za ponovnu upotrebu ili reciklažu (reciklabilna frakcija)				Odvojeno sakupljeni kabasti i zeleniotpad		Nelegalno odloženo	Svega sakupljeno
		Možura	Livade		Papir	Plastika	Staklo	Metal	Kabasti	Zeleni otpad		
1.	Andrijevica			285								285
2.	Bar	23.718			189				4.055	660		28.622
3.	Berane (80,31%)			7.135						555		7.700
4.	B. Polje			11.945								11.945
5.	Budva	21.041			469							21.510
6.	Podgorica (93,5%)		65.209		1.474	190		51	9.004	9.172		85.100
7.	Danilovgrad		3.270							1.300		4.570
8.	Žabljak			1.500	20			150		30		1.500
9.	Kolašin			1.550	20		2	60				1.750
10.	Kotor	12.904			464	147	685	16				14.216
11.	Mojkovac			1.980								1.980
12.	Nikšić										28.000	28.000
13.	Plav (70%)			661								661
13A	Gusinje (30%)			240								240
14.	Pljevlja			5.808								5.808
15.	Plužine		456									456
16.	Cetinje		4.996									4.996
17.	Rožaje			6.227								6.227
18.	Tivat	9.379			197	15			2.500	3.122		15.213
19.	Ulcinj	13.496										13.496
20.	H.Novi			19.802	558			25	805	638		21.828
21.	Šavnik		239									239
22.	Petnjica (19,69%)			268								268
23.	Tuzi(6,5% 12.096)		3.841									3.841
UKUPNO		80.538	78.011	57.401	3.391	352	687	302	16.364	15.477	28.000	280.452
					4.430							
		158.549			4.732							
					31.841							

Ako analiziramo reciklabilni otpad od papira, kartona, plastike i metala iz komunalnog otpada koga ima 4.732 tone i 23.400 tona sakupljene ambalaže od strane pravnih lica i 15.477 tona "zelenog" otpada dolazimo do procenta od 14,35% odvojeno sakupljenog otpada za reciklažu, odnosno $(23.400+4.732+15.477)/(280.452 +23.400)*100=14,35\%$.

PRILOG 2 Tabela sa procijenjenim količinama posebnih vrsta otpada u Crnoj Gori i prikaz količina otpada koji se generiše, sakuplja, selektuje i obrađuje (2013. godina)

Proizvod / otpad koji nastaje od tog proizvoda	Količina proizvedenih / uvezenih proizvoda (t)	Količina generisanog otpada (t)	Količina sakupljenog otpada (t)	Procenat sakupljanja (%)	Količina selektovanog otpada (t)	Procenat selektovanog otpada (t)	Količina obrađenog otpada (t)	Procenat obrađenog otpada (%)	Cilj u pogledu obrade otpada u CG (%)
Električni i elektronski proizvodi	6.000	4.200	–	–	–	–	–	–	50-80
Vozila	15.000	5.000	899	17,98	899	17,98	76	1,52	85-95
Baterije i akumulatori	1.277		1.925	100,00	1.925	100,00	1.925	100,00	50-75
Gume	5.000	3.600	–	–	–	–	–	–	90
Ambalaža	93.000	95.935	7.507	7,80	5.870	6,10	5.052	5,26	15-60
Ulja za podmazivanje i tečnosti	4.000	890	118	–	–	–	109	–	–

PRILOG 3 Izvještaj o finansiranju projekata nevladinih organizacija u 2021-oj godini

OPŠTI PODACI

Broj sprovedenih konkursa:	20 (100% realizovano)	
Naziv/i prioritetnih oblasti u kojima su finansirani projekti/programi NVO:	Zaštita životne sredine / upravljanje otpadom	
Broj finansiranih programa NVO i ukupan iznos finansiranja (za sve konkurse):	20	80.000,00
Ukupan iznos planiranih i dodijeljenih finansijskih sredstava za realizaciju projekata/programa NVO	80.000,00	80.000,00
Period za koji se sačinjava izvještaj o sprovođenju projekata/programa NVO:	2021. godine	

Pregled javnih konkursa za finansiranje projekata NVO

U tabeli dat pregled pojedinačnih javnih konkursa za finansiranje projekata nevladinih organizacija, ukupan iznos dodijeljen na pojedinačnom javnom konkursu i broj ugovora potpisanih nakon sprovedenog javnog konkursa.

r.br.	Naziv javnog konkursa	Iznos ukupno dodijeljenih sredstava po javnom konkursu	Broj potpisanih ugovora
1	Javni konkurs za finansiranje projekata nevladinim organizacijama o odvojenom sakupljanju komunalnog otpada	40.000,00 €	7
2	Javni konkurs za finansiranje projekata o upravljanju organskim otpadom i kompostiranju otpada	20.000,00 €	6
3	Javni konkurs za finansiranje projekata eliminisanja plastičnih kesa i drugih plastičnih materijala iz otpada	20.000,00 €	7
	U K U P N O :	80.000,00 €	20

Pregled finansiranih projekata nvo u 2021. godini

Naziv javnog konkursa i datum objave	Naziv NVO koja sprovodi projekat / program	Naziv projekta ili programa	Oblast od javnog interesa u kojoj se sprovodi projekat/ program	Dodijeljeni iznos finansijskih sredstava
Javni konkurs za finansiranje projekata eliminisanja plastičnih kesa i drugih plastičnih materijala iz otpada	NVO "Sjeverna zemlja" Berane	"Ceger u ruke"	Zaštita životne sredine / upravljanje otpadom	3.168,00
	NVO "Centar za preduzetništvo" B.Polje	"Area-apciklaža, recikliraj i ekonomska apanaža"		3.180,00
	NVO "Aktivna zona" Cetinje	"Baci PET de treba"		3.040,00
	NVO "Razvojni centar" B.Polje	"Stop plastičnim kesama"		3.200,00
	NVO "Legalis" Pljevlja	"Ceger za sve-reci kesi ne"		3.200,00
	NVO "Zinak" Podgorica	"Stop plastičnim kesama i otpadu od plastike"		3.200,00
	NVO Udruženje biologa CG "Cellula" Podgorica	"Pokreni se-promijeni se"		1.012,00
Javni konkurs za finansiranje projekata o upravljanju organskim otpadom i kompostiranju otpada	NVO "Da zaživi selo" Pljevlja	"Pretvorimo organski otpad u organsko dubrivo"	Zaštita životne sredine / upravljanje otpadom	3.360,00
	NVO "Sjeverna zemlja" Berane	"Kompostiraj-profitiraj"		3.350,00
	NVO Ekološki centar "Delfin" Kotor	"Održivo upravljanje otpadom iz maslinarske proizvodnje"		3.340,00
	NVO "Svetionik" Bar	"Kompostirajmo u svojim dvorištima"		3.350,00
	NVO "Zeleni dom" Podgorica	"Kompostiranje je korisno"		3.250,00
	NVO "Razvoj Vranj" Tuzi	"Kompostiranje otpada"		3.350,00
Javni konkurs za finansiranje projekata o odvojenom sakupljanju komunalnog otpada	NVO "Parkovi Dinaridi" Podgorica	Selektuj otpad-za zdravu i održivu životnu sredinu	Zaštita životne sredine / upravljanje otpadom	6.370,00
	NVO "Centar za ruralni razvoj CG Podgorica	Ekološki pasoš za uspješno upravljanje otp		3.200,00
	NVO "Zeleni dom" Podgorica	I ja odvajam otpad		6.380,00
	NVO " Razvoj Vranj" Tuzi	Odvojeno sakupljanje otpada je naš pravac		6.390,00
	NVO "Svetionik" Bar	Naša svjetlost na odvojeno sakupljanje otpada		6.399,00
	NVO " Euromost" Bijelo Polje	Stavi pravu stvar na parvo mjesto i učini dobro za sebe i svoju lokalnu zajednicu		6.080,00
	NVO Bjelopoljski demokratski centar BP	Uzmi – iskoristi – ponovo upotrijebi		5.181,00

PRILOG 4 Popis neuređenih odlagališta sa podacima o lokacijama, opisom otpada i procjenama količina

Napomena: Popis je urađen na osnovu podataka dobijenih od lokalnih uprava

JLS	Lokacija	Opis otpada	Količina otpada (m ³) procjena	broj
1. Andrijevica				
1.	Stanjevo brdo – Trešnjevo	Miješani komunalni	350	1.
2.	Deponija kod Mana Vukićevića Trešnjevo	Miješani komunalni	100	2.
3.	Rasojački potok „stari put“ – Trešnjevo	Miješani komunalni	150	3.
4.	Deponija u zaseoku Navotina	Miješani komunalni	200	4.
5.	Đurački potok – Kralje	Miješani komunalni	900	5.
6.	Javorov potok – Kralje	Miješani komunalni	300	6.
7.	Dubokalj – Kralje	Miješani komunalni	300	7.
8.	Šeremetski potok – Ulotina	Miješani komunalni	500	8.
9.	Mehov potok	Miješani komunalni	200	9.
10.	Potok u selu Zabrđe	Miješani komunalni	200	10.
11.	Deponiji u selu Prisoja	Miješani komunalni	200	11.
12.	Deponiji u selu Božiče	Miješani komunalni	150	12.
2. BAR				
1.	Kufin	Građevinski	2000	13.
2.	Spičansko polje – Sutomore	Miješani komunalni i građevinski	200	14.
3.	Sokolana	Miješani komunalni i građevinski	1000	15.
4.	Đuričine vode – Sutomore	Miješani komunalni i građevinski	100	16.
5.	Tudemili kod spomenika	Miješani komunalni i građevinski	100	17.
6.	Zabes – Virpazar kod kamenoloma	Miješani komunalni	100	18.
7.	Sveti Ivan	Miješani komunalni	200	19.
8.	Ilino – Rijeka Željeznica	Građevinski	100	20.
9.	Stegvaš – Ostros	Miješani komunalni	100	21.
11.	Bukovik – kod magistarle	Miješani komunalni	100	22.
12.	Bušat – 700m od magistrale Bar-Ulcinj ka selu Karasovići	Miješani komunalni i građevinski	200	23.
3. BERANE				
1.	BE-Lubnica, dužina 100m, Musića luka	Miješani komunalni	100	24.
2.	BE-Andrijevica Musića luka	Građevinski otpad	600	25.
3.	MZ Pješča obilaznica sportsko igralište	Miješani komunalni i građevinski	60	26.
4.	MZ Pješča teniski tereni Popovic	Miješani komunalni i građevinski	20	27.
5.	Obilaznica pored Lima	Miješani komunalni i građevinski	50	28.
6.	Obilaznica Vatrogasni dom	Miješani komunalni i građevinski	900	29.
7.	Obilaznica blizu kuće S.Mitrovića	Miješani komunalni i građevinski	30	30.
8.	Obilaznica nekadašnji parking Šuntić	Miješani komunalni i građevinski	2000	31.

9.	Beranselo korito rijeke Sušice	Miješani komunalni i građevinski	80	32.
10.	BE-Crni vrh iznad kuće Mila Labovića	Miješani komunalni i građevinski	10	33.
11.	BE-Crni vrh Klisura Gnionik	Miješani komunalni i građevinski	200	34.
12.	BE_Crni vrh Šarene ploče	Miješani komunalni i građevinski	30	35.
13.	MZ Pješca Bogavsko brdo	Miješani komunalni i građevinski	10	36.
14.	MZ Pješca na pisti iznad stare pilane Bazen	Miješani komunalni i građevinski	20	37.
15.	MZ Pješca na pisti pored kuće Pajkovića	Miješani komunalni i građevinski	50	38.
16.	Vinicka stari put BE-Andrijevića	Miješani komunalni i građevinski	20	39.
17.	Vinicka Lugovipored Lima	Miješani komunalni i građevinski	70	40.
18.	Riversajd pored Lima	Miješani komunalni i građevinski	250	41.
19.	Donji Talum pored Lima	Miješani komunalni i građevinski	15	42.
20.	Ispod Limskog mosta put Harema	Miješani komunalni i građevinski	20	43.
21.	Harem pored Lima iza servisa Jašarović	Miješani komunalni i građevinski	10	44.
22.	BE-Kaludra Donje Luge Prljaga	Miješani komunalni i građevinski	15	45.
23.	BE-Kaludra korito Kalud rijeke kafana Oštri krš	Miješani komunalni i građevinski	20	46.
24.	BE-Kaludra Donja Ržanica Lisijevo polje pilana Jelić	Miješani komunalni i građevinski	20	47.
25.	Donja Ržanica Pobljenici kod Baze	Miješani komunalni i građevinski	200	48.
26.	Donja Ržanica Pobljenici iznad Baze	Miješani komunalni i građevinski	50	49.
27.	Zagorje-Donje Luge Berotaš	Miješani komunalni i građevinski	30	50.
28.	Fabrika celuloze i papira u krugu	Miješani komunalni i građevinski	150	51.
29.	Magistralni put Dapsice Lanište	Miješani komunalni i građevinski	150	52.
30.	Pored puta u Petnjiku Mršina	Miješani komunalni i građevinski	70	53.
31.	Donja Ržanica Rovca	Miješani komunalni i građevinski	35	54.
32.	MZ Polica Mašte prema Božovićima	Miješani komunalni i građevinski	30	55.
33.	MZ Polica OŠ Babino mjesto Krš	Miješani komunalni i građevinski	10	56.
34.	MZ Polica put prema Zagrađu mjesto Grablje	Miješani komunalni i građevinski	300	57.
35.	MZ Polica prema Nenadovićima	Miješani komunalni i građevinski	30	58.
36.	MZ Polica Mašte put prema Jejevici	Miješani komunalni i građevinski	30	59.
37.	MZ Štitari Drobnjački potok	Miješani komunalni i građevinski	20	60.
38.	MZ Štitari blizu mljekare Zora	Miješani komunalni i građevinski	15	61.
39.	MZ Štitari kod česme pored Lima	Miješani komunalni i građevinski	60	62.
4. B POLJE				
1.	Crkvice blizu izvora Čehotine u Bliškovu	Miješani komunalni	25	63.
2.	Vergaševići	Miješani komunalni	5	64.
3.	Kovren kod skretanja ka Vergaševićima	Miješani komunalni	12	65.
4.	Pavino polje - pored mosta na Grabskoj rijeci	Miješani komunalni	2	66.
5.	Pavino polje 2	Miješani komunalni	20	67.
6.	Pavino polje 3	Miješani komunalni	15	68.
7.	Draškovina	Miješani komunalni	5	69.
8.	Draškovina Purin brijeg	Miješani komunalni	15	70.
9.	Pental 1	Miješani komunalni	60	71.
10.	Pental 2	Miješani komunalni	50	72.
11.	Mahala 1	Miješani komunalni	25	73.
12.	Mahala 2	Miješani komunalni	3	74.
13.	Jagodina česma	Miješani komunalni	3	75.
14.	Jabučno	Miješani komunalni	4	76.
15.	Slijepač most ispod škole	Miješani komunalni	3	77.
16.	Ravna rijeka ispod mosta na rijeci Ljubovidi	Miješani komunalni	12	78.

17.	Dugačka česma	Mješani komunalni	10	79.
18.	Dugačka česma 1	Mješani komunalni	6	80.
19.	Vranjski krš	Mješani komunalni	4	81.
20.	Vranjski krš 1	Mješani komunalni	10	82.
21.	Vranjski krš 2	Mješani komunalni	10	83.
22.	Đapanov grob	Mješani komunalni	10	84.
23.	Magovac	Mješani komunalni	4	85.
24.	Lipnica	Mješani komunalni	10	86.
25.	Đafića brdo	Mješani komunalni	40	87.
26.	Šurevice	Mješani komunalni	30	88.
27.	Gornji Sutivan	Mješani komunalni	15	89.
28.	Prestreke	Mješani komunalni	5	90.
29.	Kapela	Neopasni građevinski otpad	15	91.
30.	Bistrica	Mješani komunalni i građevinski	10	92.
31.	Prijeka blizu Srojtaničkog mosta	Mješani komunalni i građevinski	40	93.
32.	Put Trumbarine	Mješani komunalni	50	94.
33.	Babića brijeg	Mješani komunalni	5	95.
34.	Put Cerovo	Mješani komunalni i građevinski	5	96.
35.	Put Cerovo 1	Mješani komunalni	4	97.
36.	Bogaz	Mješani komunalni i građevinski	5	98.
37.	Boljanina - škola	Građevinski	50	99.
38.	Boljanina 1	Mješani komunalni i građevinski	15	100.
39.	Boljanina 2	Mješani komunalni	5	101.
40.	Tulevci 1 kod groblja	Mješani komunalni	15	102.
41.	Tulevci 2	Mješani komunalni	20	103.
42.	Put Jasen	Mješani komunalni	10	104.
43.	Put Stubo	Mješani komunalni	15	105.
44.	Crni Vrh	Mješani komunalni	3	106.
45.	Gornji Vlah	Mješani komunalni	5	107.
46.	Gornji Vlah 1	Mješani komunalni	3	108.
47.	Iznad zgrade MUP-a	Mješani komunalni	50	109.
48.	Rastoka	Mješani komunalni i građevinski	15	110.
49.	Obrov 1	Mješani komunalni	50	111.
50.	Obrov 2	Mješani komunalni i građevinski	20	112.
51.	Obrov 3	Mješani komunalni	70	113.
52.	Obrov 4	Mješani komunalni	60	114.
53.	Isovića vir	Mješani komunalni i građevinski	3	115.
54.	Most Brzava	Mješani komunalni i građevinski	5	116.
55.	Raskrsnica Žurena	Mješani komunalni	7	117.
56.	Brestovik	Mješani komunalni	1	118.
57.	Raskrsnica Žurena I	Mješani komunalni i građevinski	4	119.
58.	Stara škola Zaton	Mješani komunalni	4	120.
59.	Fabrika đoo Zlajić	Mješani komunalni	5	121.
60.	Godijevo 1	Mješani komunalni	40	122.
61.	Put Ivanje	Mješani komunalni	4	123.
62.	Put Ivanje I	Mješani komunalni	2	124.
63.	Gornja Crnča	Mješani komunalni i građevinski	30	125.
64.	Poda	Mješani komunalni	30	126.
65.	Poda I	Mješani komunalni i građevinski	10	127.

66.	Gojevići	Mješani komunalni	10	128.
67.	Gojevići 1	Mješani komunalni	10	129.
68.	Gojevići 2	Mješani komunalni	5	130.
69.	Bioča	Mješani komunalni	6	131.
70.	Srdevac	Mješani komunalni	4	132.
71.	Paločak	Mješani komunalni	5	133.
72.	Paločak 1	Mješani komunalni	5	134.
73.	Lozna 1	Mješani komunalni	10	135.
74.	Lozna 2	Mješani komunalni	3	136.
75.	Stupice	Mješani komunalni	10	137.
76.	Petka	Mješani komunalni	6	138.
77.	Dijelovi	Mješani komunalni	6	139.
78.	Dijelovi 2	Mješani komunalni	6	140.
79.	Kradenik	Mješani komunalni	10	141.
80.	Sipanje	Mješani komunalni	7	142.
81.	Sipanje 1	Mješani komunalni	7	143.
82.	Smrdanj	Mješani komunalni	40	144.
83.	Smrdanj 1	Mješani komunalni	10	145.
84.	Smrdanj 2	Mješani komunalni i građevinski	10	146.
85.	Ličine	Mješani komunalni	40	147.
86.	Staro selo	Mješani komunalni i građevinski	10	148.
87.	Petrovo brdo	Mješani komunalni	5	149.
88.	Sušica	Mješani komunalni	6	150.
89.	Crhaljsko brdo	Mješani komunalni	30	151.
90.	Put Goduša	Mješani komunalni	50	152.
91.	Kruge	Mješani komunalni	10	153.
92.	Mulići	Mješani komunalni	10	154.
93.	Most Brzava 1	Mješani komunalni	7	155.
94.	Prijelozi 1	Mješani komunalni	15	156.
95.	Prijelozi 2	Mješani komunalni	15	157.
96.	Brzava	Mješani komunalni	15	158.
97.	Medaševine	Mješani komunalni	10	159.
98.	Put Laholo	Mješani komunalni i građevinski	20	160.
99.	Put Laholo 1	Mješani komunalni	20	161.
100.	Put Laholo 2	Mješani komunalni i građevinski	15	162.
101.	Put Raklja	Mješani komunalni	7	163.
102.	Kljunača	Mješani komunalni	6	164.
103.	Kljunača 1	Mješani komunalni	6	165.
104.	Kljunača 2	Mješani komunalni	5	166.
105.	Kljunača 3	Mješani komunalni	8	167.
106.	Kljunača 4	Mješani komunalni i građevinski	15	168.
5. BUDVA				
1.	Kruševice, pored objekta "Stara škola" na putnom pravcu Petrovac-Podgorica	Građevinski otpad	1 500	169.
2.	Blizikuće - Sveti Stefan, na putnom pravcu Sveti Stefan-Petrovac	Građevinski otpad	2 500	170.
3.	Iznad sela Mažići, na putnom pravcu BudvaMarkovići	Građevinski otpad	2 500	171.
6. CETINJE				
1.	CT-Očinići 600 od magistralnog puta	Mješani komunalni	10	172.
2.	CT-Obzovica skretnica za Prekornicu	Mješani komunalni	8	173.
3.	Obzovica-Prekornica 3 neured odlagališta, na 50m, na 100m i 150m od skretanja	Neopasni građevinski otpad	20	174.

4.	CT-Uliči skretanje za Bokovo	Neopasni građevinski otpad	12	175.
5.	Uliči-Rijeka Crnojevića Očevići	Mješani komunalni i građevinski	8	176.
6.	Rijeka Crnojevića preko puta Ribarstva	Neopasni građevinski otpad	6	177.
7.	Carev laz-Rvaši preko puta spomenika	Mješani komunalni i građevinski	6	178.
8.	Carev laz-Gnjijevi do 1km od ulaza u selo	Mješani komunalni i građevinski	10	179.
9.	Carev laz-Dodoši poslije skretanja za Kraće do	Mješani komunalni i građevinski	6	180.
10.	Meterizi Štitari 8km od Meteriza	Neopasni građevinski otpad	8	181.
11.	CT-Čekanje Njeguši deponija Vrba	Mješani komunalni i građevinski	25	182.
12.	CT-Čekanje 8km od CT iza vode Laza Andrijina	Mješani komunalni i građevinski	20	183.
8.	CT-Čekanje Resna, na 11km -Starac	Mješani komunalni	4	184.
9.	CT-Čeklići ulaz u Vojkoviće	Mješani komunalni	2	185.
10.	CT-Čekanje Resna na 18km	Mješani komunalni	6	186.
11.	CT-Resna	Mješani komunalni	7	187.
12.	CT-Trešnjevo Trešnjevo kod trafostanice	Neopasni građevinski otpad	3	188.
13.	CT-Trešnjevo Grahovo na 3km od Trešnjeva	Mješani komunalni i građevinski	15	189.
14.	CT-Velestovo Raičev krš i Bobin keš	Mješani komunalni i građevinski	7	190.
15.	CT-Čevo-Bijele poljane Čumanovice	Mješani komunalni i građevinski	11	191.
7. DANILOVGRAD				
1.	Klikovače 2 lokacije u blizini želj stanice u Spuzu	Mješani komunalni i građevinski	50	192.
2.	Bogićevići	Mješani komunalni i građevinski	50	193.
8. GUSINJE				
1.	Korito Vusanjskog potoka	Mješani komunalni	1,5	194.
2.	Izbjegličko naselje u Gusinju	Mješani komunalni	3	195.
3.	Korito rijeke Ljuče	Mješani komunalni i građevinski	3	196.
4.	Korito potoka Martinoviće	Mješani komunalni	2,5	197.
5.	Korito rijeke Grnčar	Mješani komunalni otpad	25 000	198.
9. H NOVI				
1.	Žvinje-Igalo	Mješani komunalni i građevinski	1 500	199.
2.	Sutorinska rijeka -Igalo	Mješani komunalni i građevinski	150 000	200.
3.	Ubli kod motela Borići-Kameno	Mješani komunalni i građevinski	200	201.
4.	Dizdarica selo Ubli	Mješani komunalni i građevinski	800	202.
5.	Ul. Manastirska H Novi	Mješani komunalni i građevinski	300	203.
10. KOTOR				
1.	Regionalni put Kotor – Njeguši, Ispod mosta koji se nalazi između 10 i 11 krivine, sa lijeve i desne strane	Mješoviti komunalni otpad	150	204.
2.	Regionalni put Kotor – Njeguši, prije 10 krivine		50	205.
3.	Lokalni put ka Mircu, III krivina od skretanja sa regionalnog puta Kotor – Njeguši ka Mircu	Mješani komunalni,	150	206.
4.	Lokalni put ka Mircu, oko Tvrdave na Goraždu – Mirac	Mješani komunalni,	50	207.
5.	Lok. put ka Vrmcu, prva oštra krivina ka Vrmcu	Zemlja sa kamenom	100	208.
6.	Trojica, III krivina na starom putu KO – Trojica	Mješoviti komunalni i građev. otpad		209.
7.	Privredna zona, "Stara deponija" Javnog komunalnog preduzeća Kotor čija je sanacija u toku	Mješoviti komunalni i građevinski otpad	3 000	210.

8.	Privredna zona, "Nova deponija" šuta i kabastog otpada Javnog komunalnog preduzeća Kotor	Mješoviti komunalni i građevinski otpad		211.
9.	Gornji i Donji Grbalj, ispod mosta u Nalježićima	Mješani komunalni,		212.
10.	Gornji i Donji Grbalj, Raskrsnica za izvor Grbalj – Pobrđe	Mješani komunalni,		213.
11.	Gornji i Donji Grbalj, ispod Majdana – Pobrđe	Mješani komunalni, staro željezo		214.
12.	Magistralni put Lipci – Knež Laz	Sitni pijesak		215.
13.	Magistralni put Lipci – Knež Laz, desno od magistralnog puta Lipci –Knež Laz, a naspram lokalnog puta Poljica	Mješani komunalni i građevinski		216.
14.	Magistralni put Lipci–Knež Laz, Metkova voda I	Mješani komunalni i građevinski		217.
15.	Magistralni put Lipci–Knež Laz, Metkova voda II	Mješ. komunalni otpad		218.
16.	Stari put Risan – NK, kod Peliničkog mosta	Otpadne gume		219.
17.	Stari put Risan – Nikšić, Smokovac	Građevinski šut, zemlja sa kamenom		220.
18.	Stari put Risan – Nikšić, iznad Smokovca	Različite vrste otpada	100	221.
19.	Stari put Risan – Nikšić, nakon najveće deponije na Smokovcu i dvije manje	Različite vrste otpada	20	222.
20.	Stari put Risan – Nikšić, kod bivšeg spomenika Lazović, desna krivina	Mješani komunalni, građevinski otpad	100	223.
11. KOLAŠIN				
1.	Odlagalište u mjestu Bakovići	Mješ.komunalni, građevinski i drvni	300	224.
2.	Industrijska zona Bakovići	Drvni otpad	80	225.
3.	Naselje Rovačko Trebaljevo	Miješa.komunalni	80	226.
4.	Naselje Sjerogošte	Miješa.komunalni	50	227.
5.	Naselje Lipovo,	Komunalni otpad	50	228.
8.	Uz Lokalni put Mateševo - Jabuka,	Komunalni otpad	30	229.
10.	Uz lokalni put ka ski centru Jezerine-KO 1450	Komunalni otpad	30	230.
12. MOJKOVAC				
1.	Podbišće	Miješani komunalni i građevinski	6	231.
2.	Stevanovac 1	Miješani komunalni i građevinski	20	232.
3.	Stevanovac 2	Miješani komunalni i građevinski	15	233.
4.	Stevanovac 3	Miješani komunalni i građevinski	10	234.
5.	Juškovic potok	Miješani komunalni i građevinski	10	235.
6.	Polja – Most Baltiča	Miješani komunalni i građevinski	10	236.
7.	Lazina	Miješani komunalni i građevinski	7	237.
13. NIKŠIĆ				
1.	Mislov do, Budoš, gradsko smetlište	Miješani komunalni i građevinski	300 000 t	238.
2.	Halda, naselje Rubeža	Industrijski otpad	600 000 t	239.
3.	Naselje „Zverinjak“ Humci	Miješani komunalni i građevinski	100	240.
4.	Naselje „B.Tomović“ Humci	Miješani komunalni i građevinski	100	241.
5.	Obala rijeke Gračanice	Miješani komunalni i građevinski	1 500	242.
6.	Obala rijeke Bistrice	Miješani komunalni i građevinski	500	243.
7.	Obala rijeke Mrkošice	Miješani komunalni i građevinski	500	244.
8.	Studenačke glavice-Sarajevski put, Stara Varoš	Miješani komunalni i građevinski	50	245.
9.	Grahovo	Miješani komunalni i građevinski	100	246.
10.	Lokacija između Gitanes petrola i Neckoma na Podgoričkom putu, Straševina	Miješani komunalni i građevinski	1 000	247.
11.	Kapino polje, Poljica	Miješani komunalni i građevinski	1 000	248.
12.	Ridani, Poljica	Miješani komunalni i građevinski	5 000	249.
14. PODGORICA				

	U 2021 je identifikovano 23 i na teritoriji opštine Golubovci u okviru Glavnog grada 8 neuređenih odlagališta i sva su sanirana!			
15. PLAV				
1.	Liješće	Mješani komunalni i građevinski	15	250.
2.	Đuliće	Mješani komunalni i građevinski	20	251.
3.	Vardište	Mješani komunalni i građevinski	25	252.
4.	Komarača	Mješani komunalni i građevinski	30	253.
5.	Kraljevac	Mješani komunalni i građevinski	10	254.
6.	Murino pored groblja	Mješani komunalni i građevinski	20	255.
7.	Lugovi	Mješani komunalni i građevinski	10	256.
8.	Gornja Rženica	Mješani komunalni i građevinski	10	257.
9.	Kruševo	Mješani komunalni i građevinski	10	258.
16. PLUŽINE				
1.	Stabna-Orah kod kuće Panta Golubovića	Mješani komunalni	10	259.
2.	Selo Orah na raskrsnici	Mješani komunalni	15	260.
3.	Selo Orah preko puta kuće Nenada Golubovića	Mješani komunalni	5	261.
4.	Ljuti na putu Plužine -Smriječno	Mješani komunalni	5	262.
5.	Na mostu braće Gagovića	Mješani komunalni	5	263.
6.	Plužine-Dubljevići 2km od mosta braće Gagovića	Mješani komunalni i građevinski	5	264.
7.	Plužine-Dubljevići selo Dubljevići	Mješani komunalni	5	265.
8.	Plužine-Bezube selo Bezube	Mješani komunalni	5	266.
9.	Plužine-Nedajno na raskrsnici Nedajno	Mješani komunalni	5	267.
10.	Plužine-Mratinje na ulazu u selo Mratinje	Mješani komunalni	5	268.
11.	Donja Brezna pilana Brezna	Drvni otpad	3500	269.
12.	Plužine-Seoca	Mješani komunalni	5	270.
13.	Rudina	Mješani komunalni	5	271.
17. PETNJICA				
1.	MZ Petnjica, Dijelovi	Mješani komunalni	30	272.
2.	MZ Petnjica, Hodrovica	Mješani komunalni	50	273.
3.	MZ Petnjica, Kofiljenik	Mješani komunalni	20	274.
4.	MZ Petnjica, Pecko	Mješani komunalni	5	275.
5.	MZ Petnjica, Mackovica 1	Mješani komunalni	5	276.
6.	MZ Petnjica, Mačkovica 2	Mješani komunalni	5	277.
7.	MZ Petnjica, Brod	Mješani komunalni	10	278.
8.	MZ Tucanje, Vranjaci	Mješani komunalni	2	279.
9.	MZ Tucanje, Potoci	Mješani komunalni	3	280.
10.	MZ Bor, Glavica	Mješani komunalni	20	281.
11.	MZ Sbor, Cvenjača	Mješani komunalni	5	282.
12.	MZ Sbor, pored škole	Mješani komunalni	10	283.
13.	MZ Sbor, Zavoji	Mješani komunalni	5	284.
14.	MZ Sbor, Sadrigaće	Mješani komunalni	5	285.
15.	MZ Sbor, Komarev laz	Mješani komunalni	5	286.
16.	MZ Vrbica, Lazovi	Mješani komunalni	3	287.
17.	MZ Vrbica, Ravnogorska rijeka	Mješani komunalni	5	288.
18.	MZ Vrbica, Hrašće	Mješani komunalni	10	289.
19.	MZ Vrbica, Orahovački potok	Mješani komunalni	3	290.
20.	MZ Trpeze, Livadak	Mješani komunalni	5	291.

21.	MZ Trpeze, Šume	Mješani komunalni	5	292.
22.	MZ Trpeze, Treški potok	Mješani komunalni	5	293.
23.	MZ Kalica, pored regional. puta	Mješani komunalni	7	294.
24.	MZ Kalica, pored škole	Mješani komunalni	5	295.
25.	MZ Javorovača, Izlasci	Mješani komunalni	5	296.
26.	MZ Javorovača, Kleča	Mješani komunalni	5	297.
27.	MZ Javorovača, Mali do	Mješani komunalni	5	298.
28.	MZ Javorovača, Kočanska krivina	Mješani komunalni	5	299.
29.	MZ Krušćica, Čuka 1	Mješani komunalni	5	300.
30.	MZ Krušćica, Čuka 2	Mješani komunalni	5	301.

18. PLJEVLJA				
1.	Vrbica, pored puta Veznišnica-Bobovo	Mješani komunalni	20	302.
2.	Kraljeva gora, pored puta Kruševo - Glibači	Mješani komunalni	5	303.
3.	Kruševo, Krvavci	Mješani komunalni	15	304.
4.	Jakupov grob	Mješani komunalni	10	305.
5.	Lijeska, Mijakovići	Mješani komunalni	10	306.
6.	Krakalice	Mješani komunalni	10	307.

19. ROŽAJE				
1.	Pečka zaobilaznica prema Crnji	Mješani komunalni i građevinski	15	308.
2.	Kalače-Turjak put Petnjice	Mješani komunalni i građevinski	130	309.
3.	Baza	Mješani komunalni i građevinski	100	310.
4.	Seošnica	Mješani komunalni i građevinski	20	311.
5.	Kod tunela prije deponiji Mostina	Mješani komunalni i građevinski	15	312.
6.	Biševo	Mješani komunalni i građevinski	15	313.
7.	Grahovo pored lokalnog puta za Bašču	Mješani komunalni i građevinski	20	314.
8.	Bač tri odlagališta	Mješani komunalni i građevinski	10	315.

20. ŠAVNIK				
1.	Krnovo	Mješani komunalni i građevinski	200	316.
2.	Tvrđan, Mljetičak	Mješani komunalni i građevinski	100	317.
3.	Salatanski potok, između sela Tušnje	Mješani komunalni i građevinski	100	318.

21. TIVAT				
1.	Sinjarevo (tzv. Lovanja I) većim dijelom obuhvata i teritoriju opštine Kotor (nekadašnje odlagalište za opštine Kotor, Tivat i Budva)	Mješani komunalni i građevinski	150 000	319.
2.	Grabovac, nekadašnje gradsko odlagalište zatvoreno 2001.god	Mješani komunalni i građevinski	100 000	320.
3.	Gornji Đuraševići	Mješani komunalni i građevinski	150	321.
4.	Put uz trasu cjevovoda Radović	Mješani komunalni i građevinski	300	322.
5.	Trasa cjevovoda između ulica Novosadska i Pod-Kuk	Mješani komunalni i građevinski	200	323.

22. ULCINJ				
1.	Lok. 1, zaleđe plaže Saranda-Ferijalni	Mješani komunalni	5	324.
2.	Lok. 2, zaleđe plaže Safari- Imperijal	Mješani komunalni	50	325.
3.	Lok. 3, zaleđe plaže Adriatic-II beogradsko	Mješani komunalni	100	326.
4.	Lok. 4, Ruga carit - desna strana	Mješani komunalni	35	327.
5.	Lok. 5, Ruga carit - lijeva strana	Mješani komunalni	30	328.
6.	Lok. 6, zaleđe plaže Kopakabana	Mješani komunalni	20	329.

7.	Lok. 7, zalede plaže poslije plaže Kopakabana	Mješani komunalni	180	330.
8.	Lok. 8, zalede plaže Dolicijum	Mješani komunalni	30	331.
9.	Lok. 9, zalede plaže Kajf surf	Mješani komunalni	200	332.
10.	Lok. 10, Špatula	Mješani komunalni	100	333.
11.	Lok. 11, Ada Bojana	Mješani komunalni	300	334.
12.	Gač	Mješani komunalni	20	335.
13.	Slezna	Mješani komunalni	6	336.
14.	Velike Krute	Mješani komunalni	50	337.
15.	Vladimir	Mješani komunalni	5	338.
16.	Put Ostros	Mješani komunalni	10	339.
17.	Šas	Mješani komunalni	10	340.
18.	Hije bivše gradsko odlagalište	Mješani komunalni	100 000	341.
19.	Bratica bivše gradsko odlagalište	Mješani komunalni i građevinski	50 000	342.
23. ŽABLJAK				
1.	Bosača, Uljara	Mješani komunalni i građevinski	10	343.
2.	Bosača, Čolova Bosača	Mješani komunalni	20	344.
3.	Pitomine, (Macanska poljana)	Građevinski	200	345.
4.	Podnožje nekadašnje skakaonice, Žabljak	Mješani komunalni	5	346.
5.	Razvršje	Mješani komunalni	30	347.
6.	Njegovuđa, kod motela	Mješani komunalni	15	348.